

TRIỂN KHAI CẤP MÃ ISIN CHO CHỨNG KHOÁN VIỆT NAM

TTCK Việt Nam từng bước tiếp cận và ứng dụng thông lệ quốc tế

CHUẨN BỊ TỪ ĐẦU NĂM 2008, VỪA QUA, TRUNG TÂM LƯU KÝ CHỨNG KHOÁN VIỆT NAM (TTLK) ĐÃ CHÍNH THỨC ĐƯỢC CHẤP THUẬN LÀM ĐỐI TÁC CỦA HIỆP HỘI CÁC QUỐC GIA CẤP MÃ (ANNA), HOÀN THIỆN BƯỚC CHUẨN BỊ QUAN TRỌNG CHO VIỆC TRIỂN KHAI CẤP MÃ ISIN CHO CÁC CHỨNG KHOÁN CỦA VIỆT NAM. ĐỂ GIÚP CÔNG CHÚNG ĐẦU TƯ HIỂU RÕ HƠN VỀ Ý NGHĨA CỦA VIỆC CẤP MÃ ISIN ĐỐI VỚI THỊ TRƯỜNG VIỆT NAM VÀ KẾ HOẠCH TRIỂN KHAI CỦA TTLK, PHÒNG VIÊN TẠP CHÍ CHỨNG KHOÁN ĐÃ TRAO ĐỔI VỚI BÀ PHƯƠNG HOÀNG LAN HƯƠNG - GIÁM ĐỐC TTLK MỘT SỐ VẤN ĐỀ LIÊN QUAN ĐẾN HOẠT ĐỘNG NÀY.

Bà Phương Hoàng Lan Hương

KHÁNH HÀ - *Thực hiện*

Thưa Bà! Trong kế hoạch hoạt động năm 2008 của TTLK đã đặt ra mục tiêu triển khai phương án cấp mã ISIN cho các chứng khoán của Việt Nam. Vậy, xin Bà cho biết thông tin về mã ISIN và thực tế ứng dụng hệ thống mã ISIN tại các thị trường chứng khoán (TTCK) quốc tế?

Mã chứng khoán ISIN (International Securities Identification Number) là hệ thống mã định danh chứng khoán quốc tế được cấp cho mỗi loại chứng khoán của từng nước theo tiêu chuẩn ISO 6166. Dựa vào hệ thống mã ISIN, các thông tin về đặc tính của từng loại chứng khoán của các quốc gia khác nhau sẽ được nhà đầu tư nhận biết để thực hiện quyết định đầu tư đối với chứng khoán đó. Do được cấp theo chuẩn mực chung của quốc tế, nên mã ISIN có tính phổ biến cao và được ứng dụng rộng rãi trong các mạng thanh toán quốc tế lớn như SWIFT, nhờ đó giúp cho việc xử lý dữ liệu về giao dịch, thanh toán chứng khoán giữa các thị trường trở nên thuận lợi hơn. Ví dụ như cổ phiếu của Tập đoàn ô tô hàng đầu nước Đức, Daimler AG, được giao dịch tại 22 sở giao dịch chứng khoán (SGDCK) khác nhau trên thế giới, bằng 5 loại ngoại tệ. Cổ phiếu này thậm chí còn có ký hiệu tên khác nhau tại các SGDCK. Tuy nhiên, mã ISIN của các cổ phiếu nói trên là thống nhất, nhờ đó giúp việc quản lý thông tin của cổ phiếu này được nhất quán.

Trên thế giới, hiện nay bên cạnh mã ISIN còn tồn tại hai hệ thống mã chứng khoán lâu đời và được biết đến khá rộng rãi tại các thị trường Bắc Mỹ

và Anh là CUSIP (Committee on Uniform Security Identification Procedures) và SEDOL (Stock Exchange Daily Official List). Mặc dù vậy, hai hệ thống mã chứng khoán này về bản chất chỉ là hệ thống mã chứng khoán được sử dụng riêng cho thị trường trong nước mà không phải là hệ thống mã chứng khoán quốc tế như ISIN. Đến nay, ISIN đã được gần 50 TTCK các nước, trong đó bao gồm cả các thị trường lớn như Mỹ, Anh, Nhật Bản và các thị trường mới nổi như Thái Lan, Malaysia, Pakistan... áp dụng phục vụ cho mục đích quản lý thông tin về chứng khoán và hỗ trợ hoạt động đầu tư của các nhà đầu tư vào TTCK của các nước đó trên phạm vi toàn cầu.

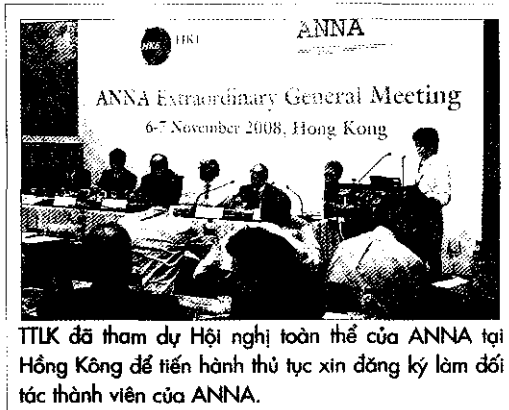
Việc triển khai cấp mã ISIN có ý nghĩa như thế nào đối với TTCK Việt Nam, thưa Bà?

Hiện nay tại TTCK Việt Nam, mới chỉ áp dụng hệ thống mã chứng khoán trong nước mà chưa áp dụng hệ thống mã chứng khoán quốc tế ISIN. Hệ thống mã chứng khoán đang được niêm yết và giao dịch trên SGDCK Tp. HCM, TTGDCK Hà Nội mà nhà đầu tư thường sử dụng để theo dõi hiện nay (ví dụ mã chứng khoán của CtyCP Sữa Việt Nam là VNM hay của Ngân hàng Thương mại cổ phần Á Châu là ACB) cũng do TTLK cấp. Tuy nhiên, vì được cấp theo nguyên tắc riêng của thị trường Việt Nam, do vậy hệ thống mã chứng khoán trong nước chỉ có ý nghĩa tham chiếu đối với thị trường trong nước mà không được các thị trường

khác chấp thuận. Yếu tố này gây cản trở cho các nhà đầu tư trong việc theo dõi đầu tư vào các chứng khoán trên thị trường, nhất là đối với các nhà đầu tư quốc tế, đồng thời không hỗ trợ cho việc quyết toán giao dịch chứng khoán của các nhà đầu tư qua các mạng thanh toán quốc tế, qua đó làm giảm sức cạnh tranh của TTCK Việt Nam.

Dựa trên các đánh giá về sự phát triển của TTCK Việt Nam trong những năm gần đây, nhu cầu ngày càng cao của các nhà đầu tư trong và ngoài nước trong việc tìm hiểu thông tin về các loại chứng khoán của Việt Nam, chúng tôi cho rằng việc nghiên cứu và áp dụng hệ thống mã ISIN cho các chứng khoán của Việt Nam ở thời điểm này là hết sức cần thiết. Ngoài ra, điều này cũng cho thấy, TTCK Việt Nam đang dần tiếp cận và ứng dụng các thông lệ chung của quốc tế vào các hoạt động của thị trường, thông qua đó giúp nâng cao năng lực cạnh tranh của TTCK Việt Nam so với các TTCK trong khu vực và quốc tế.

Mã ISIN khi được cấp sẽ không loại trừ các mã chứng khoán trong nước hiện có do mục đích sử dụng khác nhau. Thông thường, hệ thống mã chứng khoán trong nước sẽ được sử dụng cho mục đích theo dõi, tra cứu thông tin giao dịch chứng khoán tại thị trường trong nước, bởi số lượng ký tự ngắn, dễ nhớ. Trong khi, mã ISIN thường được các nhà đầu tư dùng để tra cứu thông tin về đặc tính của chứng khoán (như loại chứng khoán, quốc gia phát hành chứng khoán) giữa các thị trường, đồng thời chúng cũng được sử dụng cho mục đích thanh toán giao dịch qua các mạng thanh toán quốc tế.

TTLK đã tham dự Hội nghị toàn thể của ANNA tại Hồng Kông để tiến hành thủ tục xin đăng ký làm đối tác thành viên của ANNA.

Bà có thể cho biết các điều kiện để TTLK có thể triển khai cấp mã

ISIN cho các chứng khoán tại Việt Nam?

Việc cấp mã chứng khoán ISIN tại mỗi quốc gia sẽ do một cơ quan có thẩm quyền của nước sở tại được chỉ định thực hiện. Để được công nhận là cơ quan cấp mã chứng khoán ISIN của một quốc gia,

cơ quan nước sở tại đó phải đáp ứng điều kiện sau:

Thứ nhất, phải được cơ quan quản lý nước sở tại chỉ định là cơ quan cấp mã ISIN chính thức và duy nhất tại thị trường nước sở tại. Về điều kiện này, Bộ trưởng Bộ Tài chính đã ban hành Quyết định số 1150/QĐ-BTC ngày 27/05/2008 chỉ định TTLK là cơ quan chính thức và duy nhất của Việt Nam được phép cấp mã chứng khoán quốc tế cho các chứng khoán tại Việt Nam. Tiếp theo đó, ngày 5/6/2008, Chủ tịch Ủy ban Chứng khoán Nhà nước đã ký Quyết định số 388/QĐ-UBCK phê duyệt Phương án triển khai cấp mã chứng khoán quốc tế và giao TTLK là đầu mối triển khai phương án. Với vai trò là tổ chức thực hiện đăng ký, lưu ký và thanh toán tập trung toàn bộ chứng khoán của các công ty đại chúng, bao gồm cả chứng khoán niêm yết và chưa niêm yết, việc chỉ định TTLK thực hiện chức năng cấp mã ISIN sẽ giúp đảm bảo được tính bao quát và thống nhất trong việc quản lý hoạt động cấp mã cho các chứng khoán của Việt Nam. Đồng thời, điều này còn tạo thuận lợi về mặt liên kết và xử lý dữ liệu giữa các hệ thống mã chứng khoán trong nước và mã ISIN.

Thứ hai, phải được Hiệp hội các cơ quan cấp mã quốc gia (ANNA), đơn vị đầu mối quản lý hoạt động

So với mã chứng khoán hiện đang được sử dụng trong nước, mã ISIN khác biệt ở điểm nào; và sau khi TTLK cấp mã ISIN liệu các mã chứng khoán trong nước có còn tiếp tục được sử dụng nữa hay không?

Như tôi đã nêu, về bản chất, ISIN là một công cụ để giúp nhận diện danh tính về một loại chứng khoán của một quốc gia. ISIN được cấp theo tiêu chuẩn ISO 6166 bao gồm 12 ký tự, trong đó: 2 ký tự đầu tiên là mã quốc gia phát hành chứng khoán đó (đối với chứng khoán của các doanh nghiệp Việt Nam phát hành sẽ có ký hiệu là VN); 9 ký tự tiếp theo là ký tự chữ và số, có thể sử dụng luôn các mã chứng khoán trong nước; 01 ký tự cuối cùng là ký tự kiểm tra.

Trong khi đó, mã chứng khoán trong nước hiện được cấp theo nguyên tắc: đối với cổ phiếu là 3 ký tự chữ hoặc số; trái phiếu là 8 và 10 ký tự (tùy theo loại chứng khoán) và chứng chỉ quỹ đầu tư là 6 ký tự. Nguyên tắc cấp mã trong nước là khác nhau giữa các thị trường. Như vậy, có thể xảy ra khả năng một chứng khoán có thể có nhiều tên khi giao dịch tại các thị trường khác nhau trên thế giới, nhưng khi được cấp mã ISIN, các tên giao dịch đó có thể được quản lý và tra cứu theo một tên ISIN thống nhất mà thôi.

DOANH NGHIỆP VIỆT NAM NIÊM YẾT TRÊN TTCK NƯỚC NGOÀI

Những vướng mắc pháp lý còn để ngỏ

TẠ THANH BÌNH

UBCKNN

Vấn đề niêm yết trên thị trường chứng khoán (TTCK) nước ngoài hiện nay đang được nhiều doanh nghiệp và cơ quan quản lý quan tâm như một giải pháp cho việc giúp doanh nghiệp huy động vốn và quảng bá hình ảnh, đặc biệt trong bối cảnh khả năng huy động vốn trên thị trường trong nước gặp rất nhiều khó khăn do TTCK Việt Nam suy giảm mạnh. Mặc dù trên thực tế chúng ta đã

Việc triển khai hướng dẫn cho một số doanh nghiệp có nhu cầu niêm yết ra nước ngoài vẫn còn bộc lộ nhiều khó khăn.

Ảnh
Báo Hàn

có khung pháp lý cho việc niêm yết chứng khoán ra nước ngoài (Nghị định 14/2007/NĐ-CP hướng dẫn thi hành Luật Chứng khoán), song việc triển khai

hướng dẫn cho một số doanh nghiệp có nhu cầu niêm yết ra nước ngoài hiện đang bộc lộ nhiều khó khăn cho thấy cần hoàn thiện các cơ chế,

(tiếp theo trang 4)

cấp mã ISIN trên phạm vi quốc tế chấp thuận làm thành viên. Vừa qua, TTLK đã tham dự Hội nghị toàn thể của ANNA tại Hồng Kông để tiến hành thủ tục này. Tại Hội nghị, đơn xin đăng ký làm đối tác thành viên của TTLK đã được tất cả các tổ chức thành viên dự họp của ANNA biểu quyết thông qua. Sau bước thực hiện có tính bắt buộc này, TTLK sẽ tiếp tục hoàn tất các khâu chuẩn bị về mặt kỹ thuật theo yêu cầu của ANNA để có thể sớm chính thức tiếp nhận chức năng cấp mã ISIN cho các chứng khoán của thị trường Việt Nam từ cơ quan này.

Sau các bước thực hiện này, xin Bà cho biết kế hoạch của TTLK trong việc cấp mã ISIN cho các chứng khoán của Việt Nam trong thời gian tới?

Về nguyên tắc, mã ISIN có thể được cấp cho các loại công cụ tài chính như cổ phiếu, trái phiếu, giấy tờ có giá hay chứng quyền, các công cụ tài chính phái sinh. Tuy nhiên, hiện nay, các loại chứng

khoán niêm yết, giao dịch trên TTCK tập trung của Việt Nam mới chỉ giới hạn ở cổ phiếu, trái phiếu, chứng chỉ quỹ đầu tư. Vì vậy, trước mắt, trong giai đoạn 1 (dự kiến từ 2008-2010), TTLK có kế hoạch cấp mã ISIN đối với toàn bộ chứng khoán đã đăng ký tại TTLK (bao gồm chứng khoán niêm yết và chứng khoán công ty đại chúng chưa niêm yết). Ngoài ra, do trên thực tế hiện nay đã có một số loại chứng khoán của Việt Nam được các cơ quan cấp mã thay thế của ANNA cấp mã ISIN theo yêu cầu của các nhà đầu tư. Vì vậy, TTLK cũng đang xúc tiến thủ tục cần thiết để được quyền cấp lại mã ISIN cho toàn bộ các chứng khoán mà cơ quan cấp mã thay thế của ANNA đã cấp bên cạnh kế hoạch cấp mã ISIN mới cho các chứng khoán hiện có. Sang giai đoạn 2 (từ 2011), trên cơ sở đánh giá khả năng thực hiện và yêu cầu của thị trường, TTLK sẽ nghiên cứu mở rộng phạm vi cấp mã ISIN cho các loại chứng khoán khác như các loại chứng khoán phái sinh.

Xin trân trọng cảm ơn Bà!